

19.

Ingeniør Claudi Westh's Digeprojekt og hans Begrundelse deraf.

Genpart.

Til Ministeriet for offentlige Arbejder!

Om Digeanlæg i Ringkøbing Fjord.

Idet jeg i øvrigt henviser til den efter Anmodning under 12. Oktober 1905 gennem Hedeselskabet til Landbrugsministeriet afgivne Betænkning (Folketinget 1911—12, Blad 276, Lovforslag Nr. 76), skal jeg i det følgende, efter Anmodning ved Vandbygningsdirektoratet, angive nogle Grundbetragtninger vedrørende saadanne Anlæg.

1. Grundlaget for Anlæg af saadanne Diger er, at der jo skal være et Udløb fra Fjorden til Vesterhavet, og at der derfor altid — bortset fra et med Sluser forsynet Udløb — vil være usikre Vandstandsforhold i Fjorden med Fare for skadelige Oversvømmelser af de lave Strækninger i og omkring Fjorden. Denne Fare er større med et Udløb fra den aabne Fjord end med et Udløb længere i Syd, dækket af Tipperne eller Værnet, og den er større, jo videre Udløbet er.

Men Faren, Usikkerheden, er der i alle Fald, og da Hensynet til den bedst mulige Afvanding af lave Arealer samt til Fiskeri og til Skibsfart til og fra Vesterhavet o. a. kræver den mest direkte Forbindelse af ikke alt for smaa Dimensioner, synes den eneste Udvej til en virkelig Løsning af Spørgsmaalet for mig at være den at skille de modstridende Interesser ad ved at anbringe Diger mellem Fjorden og de Arealer, der bør beskyttes mod skadelige Oversvømmelser, idet den anden virkelige Løsning, at anbringe Sluser i Udløbet til Vesterhavet, af flere Grunde synes at være uigennemførlig.

2. Digernes Formaal kan være noget forskelligt.

- a. Sommerdiger har til Formaal at hindre Oversvømmelser i Væksttiden, medens de ikke formaar at hindre Oversvømmelser fra de øvrige Aarstiders højere Floder.
- b. Vinterdiger har til Formaal helt at hindre Oversvømmelser, idet de hertil knyttede Sluser dog kan være baserede paa, at Oversvømmelser kan iværksættes til de Tider og i den Udstrækning, som det indenfor det vedkommende Omraade ønskes og er muligt.

3. Digernes Beliggenhed i Terrainet.

- a. Sommerdiger kan anlægges lavt — nær Kote 0 —, fordi den lave Marskeng (og Optrøden) jo alligevel vil faa de for disse Arealers fortsatte Vækst nødvendige Oversvømmelser, men lægges de nær Kote 0, maa de ikke være ret høje (Kote 1,0 à 1,2 m), for at de ikke skal indskrænke Oversvømmelserne udenfor Væksttiden i nogen væsentlig Grad. Oftest bør selv Sommerdigerne lægges paa noget højere Bund (Kote ca. 0,5).

Marskengen og Optrøden har ifølge Sagens Natur under de senere Aars forandrede Naturforhold gennemgaaet skæbnesvangre Omskiftelser, men disse Arealer vil, naar Forholdene bliver stabile, indrette sig efter de nye Forhold, saaledes som Marskeng og Optrøde indretter sig andre Steder, hvor Marskdannelse foregaar.